

USNESENÍ

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Tomáše Vejnarů a soudkyně JUDr. Hany Douskové a JUDr. Dany Slavíkové v právní věci

žalobkyně: **Generali Česká pojišťovna a. s.** (dříve Česká pojišťovna a. s.)
IČ 45272956, sídlem Spálená 75/16, 110 00 Praha 1
zastoupená advokátem Mgr. Robertem Němcem, LL. M.
sídlím Jáchymova 2/26, 110 00 Praha 1

za účasti: 1) **Květa V.**, narozená xxx
bytem xxx, xxx
zastoupená advokátem Mgr. Janem Dáňou
sídlím Václavské nám. 837/11, 110 00 Praha 1

2) **Česká republika – Ministerstvo financí**, IČ 00006947
sídlím Letenská 15, 118 10 Praha 1

o nahrazení rozhodnutí Finančního arbitra, k odvolání žalobkyně a Květy V. proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 20. 11. 2019, č. j. 42 C 109/2019-65

takto:

- I. Rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 1 č. j. 42 C 109/2019-65 ze dne 20. 11. 2019 **se zrušuje a řízení se zastavuje.**
- II. Generali Česká pojišťovna a. s. je povinna zaplatit Květě V. k rukám advokáta Mgr. Jana Dáni na náhradě nákladů řízení částku 26 684 Kč do 3 dnů od právní moci tohoto usnesení.
- III. Generali Česká pojišťovna a. s. je povinna zaplatit České republice – Ministerstvu financí na náhradě nákladů řízení částku 600 Kč do 3 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud I. stupně ve výroku I. řízení zastavil v tom rozsahu, v němž žaloba směřovala proti výroku III. nálezu Finančního arbitra ze dne 22. 3. 2019, č. j. FA/SR/ZP/1139/2017-17, ve spojení s rozhodnutím Finančního arbitra o námitkách ze dne 15. 5. 2019, č. j. FA/SR/ZP/1139/2017-24. Ve výroku II. nahradil výrok I. cit. nálezu tak, že nárok účastnice řízení na zaplacení částky 41 914 Kč spolu s úrokem z prodlení ve výši 8,05 Kč ročně z této částky od 25. 9. 2017 do zaplacení se zamítá. Ve výroku III. rozhodl, že „žalovaná“ 1) je povinna zaplatit žalobkyni do 3 dnů od právní moci rozsudku částku 47 497,40 Kč spolu s úrokem z prodlení z této částky ve výši 9,75 % ročně od 5. 9. 2019 do zaplacení. Ve výroku IV. zamítl žalobu s požadavkem, aby „žalovaná“ 1) zaplatila žalobkyni úrok z prodlení ve výši 9,75 % ročně z částky 47 497,40 Kč od 25. 5. 2019 do 4. 9. 2019. Ve výroku V. zamítl žalobu s požadavkem, aby „žalovaná“ 2) zaplatila žalobkyni částku 15 000 Kč spolu s úrokem z prodlení z této částky ve výši 9,75 % ročně od 25. 5. 2019 do zaplacení. Ve výroku VI. rozhodl, že „žalovaná“ 1) je povinna zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení částku 31 124 Kč do 3 dnů od právní moci rozsudku k rukám advokáta Mgr. Roberta Němce,

LL. M. Ve výroku VII. rozhodl, že žalobkyně je povinna zaplatit „žalované“ 2) na náhradě nákladů řízení částku 900 Kč do 3 dnů od právní moci rozsudku.

2. Takto soud I. stupně rozhodl v řízení dle části páté o. s. ř. o žalobě podané pojišťovnou, v níž pojišťovna požadovala, aby soud znovu projednal a rozhodl věc dříve projednanou a rozhodnutou správním orgánem-Finančním arbitrem.
3. Finanční arbitr výrokem I. nálezu (shora) rozhodl, že pojišťovna je povinna zaplatit Květu V. částku 41 914 Kč s příslušenstvím do 3 dnů od právní moci nálezu, výrokem II. zamítl návrh Květy V. ve zbývajících částech a ve výroku III. rozhodl, že pojišťovna je povinna zaplatit sankci podle § 17a zákona o finančním arbitrovi ve výši 15 000 Kč do 15 dnů od právní moci nálezu. O podaných námitkách rozhodl dne 15. 5. 2019 tak, že námitky podané pojišťovnou a Květou V. se zamítají a dotčený nálezní Finančního arbitra se potvrzuje.
4. Květa V. se v řízení před Finančním arbitrem domáhala vydání bezdůvodného obohacení ve výši zaplaceného pojistného z důvodu neplatnosti pojistné smlouvy, kterou s ní pojišťovna uzavřela dne 25. 10. 2011. Finanční arbitr zjistil, že jsou neplatná ujednání účastníků v pojistné smlouvě o počátečních a správních nákladech, o odkupném a rizikovém pojistném, že tato ujednání nejsou oddělená od ostatních ujednání pojistných podmínek, a proto smlouva je neplatná jako celek. Finanční arbitr konstatoval, že pojišťovna se na úkor Květy V. obohatila přijatým pojistným z neplatné pojistné smlouvy a Květa V. se na úkor pojišťovny obohatila mimořádnými výběry z neplatné pojistné smlouvy. Poté, kdy Finanční arbitr zohlednil námitky promlčení vznesené Květou V. a pojišťovnou, dospěl k závěru, že pojišťovna je povinna zaplatit Květě V. z titulu neplatné pojistné smlouvy částku 41 914 Kč s příslušenstvím, a ve zbývajících částech jí uplatněný nárok zamítl. Pojišťovně uložil povinnost zaplatit sankci podle § 17a zákona o finančním arbitrovi, protože Květě V. jako navrhovatelce bylo vyhověno, i když pouze zčásti. Námitky podané oběma smluvními stranami byly zamítnuty a nálezní Finančního arbitra byl potvrzen.
5. Pojišťovna s rozhodnutím Finančního arbitra nesouhlasila a podala žalobu podle části páté o. s. ř. Pojišťovna trvala zejména na tom, že pojistná smlouva je platná a že jí byla nedůvodně uložena sankce podle zákona o finančním arbitrovi. Květa V. sama žalobu nepodala a v tomto řízení o žalobě podané pojišťovnou trvala na tom, že pojistná smlouva je absolutně neplatná jako celek a že pojišťovna nevznesla námitku promlčení v dobré víře, a proto pojišťovnou uplatněnou námitku promlčení nelze akceptovat. Protože Finanční arbitr rozhodl správně, Květa V. navrhovala, aby byla žaloba podaná pojišťovnou zamítnuta. Účastník Česká republika – Ministerstvo financí namítal, že nebyl účastníkem předmětné pojistné smlouvy a neúčastnil se ani řízení před Finančním arbitrem, a proto nemá být účastníkem tohoto řízení dle části páté o. s. ř. Jinak účastník Česká republika – Ministerstvo financí navrhoval, aby byla žaloba podaná pojišťovnou zamítnuta, protože Finanční arbitr rozhodl správně.
6. Soud I. stupně po provedeném řízení především výrokem I. napadeného rozsudku řízení zastavil ohledně přezkoumání výroku III. nálezu, kterým byla pojišťovně uložena sankce podle § 17a zákona o finančním arbitrovi, protože jde o věc, která náleží do správního soudnictví. Jinak dospěl zejména k závěru, že pojistná smlouva je neplatná jako celek z důvodu neurčitosti ujednání o rizikovém pojistném, když ujednání o rizikovém pojistném nelze oddělit od ostatního obsahu pojistné smlouvy. Dovedl také, že sice je správný „dílčí“ závěr Finančního arbitra o tom, že pojišťovna je povinna zaplatit „žalované“ 1) částku odpovídající pojistnému zaplacenému podle neplatné smlouvy za poslední tři roky před podáním návrhu k Finančnímu arbitrovi, avšak Finanční arbitr nesprávně posoudil námitku promlčení – je namístě postupovat podle platné právní úpravy a započítat pohledávku pojišťovny na navrácení bezdůvodného obohacení Květy

V. spočívajícího v mimořádných výběrech. Protože Finanční arbitr nerozhodl ve výroku I. nálezu správně, soud I. stupně výrokem II. rozsudku nahradil výrok I. nálezu tak, že „nárok účastnice“ na zaplacení částky 41 914 Kč s přísl. se zamítá. Soud také zmínil, že „žalované“ 1) nelze v soudním řízení přiznat žádné další plnění, když sama žalobu nepodala. Dále soud vyhověl požadavku pojišťovny a rozhodl, aby „žalovaná“ 1) pojišťovně uhradila plnění poskytnuté na základě pravomocného rozhodnutí Finančního arbitra, avšak ve vztahu k rovněž požadovanému příslušenství bylo požadavku pojišťovny vyhověno zčásti (srovnej výroky III. a IV. rozsudku). Vzhledem k tomu, že požadavek pojišťovny, aby jí „žalovaná“ 2) vydala bezdůvodné obohacení spočívající v úhradě sankce uložené dle § 17 zákona o finančním arbitrovi, je předčasný, byla žaloba výrokem V. rozsudku zamítnuta. Výrok VI. o náhradě nákladů řízení mezi žalobkyní a „žalovanou“ 1) obvodní soud zdůvodnil ustanovením § 142 odst. 3 o. s. ř., s tím, že v řízení byla pojišťovna převážně úspěšná, a proto má právo na náhradu nákladů vzniklých právním zastoupením. Protože ve vztahu k „žalované“ 2) nebyla pojišťovna úspěšná, soud I. stupně přiznal „žalované“ 2) právo na paušální náhradu nákladů dle vyhlášky č. 254/2015 Sb. (výrok VII.).

7. Proti výrokům II., III. a VI. tohoto rozsudku podala odvolání Květa V. z důvodů uvedených v ust. § 205 odst. 2 písm. g) a c) o. s. ř. Namítala, že výroková část rozsudku se vypořádává pouze s výroky I. a III. nálezu Finančního arbitra, a nikoli s výrokem II. nálezu, a že ve vztahu k výroku I. nálezu není zřejmé, jak se soud vypořádal s nárokem „žalované“ 1) na zaplacení částky 4 694 Kč. Výrok II. rozsudku se týká pouze nároku „žalované“ 1) na zaplacení částky 41 914 Kč, avšak „žalovaná“ 1) uplatnila ve správním řízení nárok na zaplacení částky 46 608 Kč. Zjistí-li soud vady rozhodnutí správního orgánu, musí rozhodnout o původním návrhu, tj. musí v řízení dle části páté o. s. ř. projednat věc v tom rozsahu, v jakém byla uplatněna ve správním řízení. Uvedla také, že není namístě aplikace nového občanského zákoníku, když předmětem řízení je pojistná smlouva uzavřená dne 25. 10. 2011. Správně měl soud vycházet z úpravy provedené zákonem č. 40/1964 Sb. (obč. zák.), konkrétně z ust. § 457 obč. zák. a z ust. § 451 obč. zák. Postup soudu byl v rozporu s ust. § 457 obč. zák. i s platnou judikaturou, zejména s rozsudkem Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 29 Odo 52/2002 ze dne 30. 6. 2004 i s dalšími stanovisky a rozhodnutími NS ČR. Zúčtování vzájemně poskytnutých plnění provádí soud z úřední povinnosti a námitka promlčení nemá při zúčtování místo. K vypořádání vzájemných plnění v intencích § 457 obč. zák. dochází formálně k okamžiku, kdy nárok na vydání bezdůvodného obohacení vznikl; k okamžiku svého vzniku nárok nemůže být promlčen. Z judikatury NS ČR vyplývá, že se zúčtovávají vzájemně poskytnutá plnění, a nikoli pouze nepromlčené pohledávky z titulu bezdůvodného obohacení, jak tvrdí soud I. stupně. V daném případě došlo k zúčtování vzájemných plnění tak, že saldo ve výši 46 108 Kč vzniklo k datu 21. 1. 2015 a k tomuto datu se setkaly, tedy zanikly, poslední ze vzájemných pohledávek, které si smluvní strany z pojistné smlouvy poskytly. „Žalovaná“ 1) uplatnila před Finančním arbitrem svůj nárok na vydání bezdůvodného obohacení dne 7. 11. 2017, tedy v otevřené objektivní promlčecí době. Podle názoru Květy V. skutečnost, že pojišťovna zpochybnila pravomocný nálezn Finančního arbitra a žalobou uplatnila též nárok na vrácení již vyplacené částky na základě nálezu, neanuluje právní důsledky pravomocného nálezu a nezakládá povinnost Květy V. vrátit přijatou částku. V době podání žaloby žalobkyně neměla povinnost navrátit vyplacenou částku, a soud měl žalobu o navrácení již zaplacené částky vyloučit k samostatnému projednání. Žalobu na úhradu již zaplacené částky podle pravomocného nálezu lze uplatnit až poté, kdy bude pravomocný nálezn zrušen, tj. až po vyčerpání opravných prostředků. Požadovala i revizi výroku o náhradě nákladů řízení. Z těchto důvodů Květa V. navrhovala, aby byl napadený rozsudek zrušen, resp. změněn tak, že se výroky I. a II. nálezu Finančního arbitra nahrazují tak, že pojišťovna je povinna zaplatit „žalované“ 1) částku 46 608 Kč s příslušenstvím a nahradit jí náklady řízení. V doplňku odvolání Květa V. doplňuje svůj právní názor a rekapituluje, jak by mělo být ve věci správně postupováno

a rozhodnuto v otázce vypořádání bezdůvodného obohacení v závislosti na tom, jaký názor zaujme odvolací soud.

8. Proti výrokům I., V. a VII. tohoto rozsudku podala odvolání žalobkyně Generali Česká pojišťovna a. s. Namítala, že soud I. stupně postupoval nesprávně, když výrokem I. napadeného rozsudku zastavil řízení o přezkumu povinnosti pojišťovny zaplatit České republice sankci ve výši 15 000 Kč, uloženou podle § 17a zákona o finančním arbitrovi, s tím, že o této otázce rozhodují soudy ve správním soudnictví. Podle judikatury Nejvyššího správního soudu a Městského soudu v Praze i přezkum rozhodnutí o uložení předmětné sankce náleží civilnímu soudu v řízení dle části páté o. s. ř. Proto je výrok I. napadeného rozsudku vadný a spočívá na nesprávném právním posouzení. Vzhledem k tomu, že soud I. stupně nesprávně vyhodnotil, že nemůže v řízení dle části páté o. s. ř. přezkoumat rozhodnutí o uložení sankce, nesprávně rozhodl i ve výroku V. napadeného rozsudku, že se žaloba na navrácení již zaplacené sankce zamítá pro předčasnost. Je-li civilní soud v řízení dle části páté o. s. ř. oprávněn i povinen přezkoumat i výrok o uložení sankce, je rovněž namístě, aby v případě, že učiní závěr, že sankce je nezákonná, současně rozhodl o povinnosti již uhrazenou sankci vrátit. Z těchto důvodů pojišťovna navrhovala, aby byl napadený rozsudek změněn ve výroku I. tak, že se řízení v tam uvedeném rozsahu nezastavuje, aby byl změněn (správně nahrazen) výrok III. nálezu tak, že se pojišťovně neukládá sankce ve výši 15 000 Kč, aby byl změněn výrok V. rozsudku tak, že se „žalované“ 2) ukládá povinnost zaplatit pojišťovně částku 15 000 Kč s přísl., a výrok VII. rozsudku tak, že „žalovaná“ 2) je povinna nahradit pojišťovně náklady řízení v plné výši. Pojišťovna též požadovala náhradu nákladů odvolacího řízení.
9. Květa V. ve vyjádření k odvolání pojišťovny uvedla, že soud je povinen v řízení dle části páté o. s. ř. též rozhodnout o sankci uložené podle § 17a zákona o finančním arbitrovi, a to v závislosti na tom, jak rozhodne ve věci hlavní, s tím, že Česká republika – Ministerstvo financí není ve smyslu ust. § 250a o. s. ř. účastníkem tohoto řízení. Poukázala i na to, že výrok napadeného rozsudku neodpovídá požadavku uvedenému v ust. § 250j o. s. ř.
10. Žalobkyně Generali Česká pojišťovna a. s. ve svém vyjádření k odvolání Květy V. navrhovala, aby bylo odvolání Květy V. zamítnuto a aby bylo rozhodnuto tak, jak pojišťovna požaduje ve svém odvolání.
11. Odvolací soud k projednání odvolání nařídil jednání na den 24. 9. 2020, které posléze zrušil. Dne 15. 9. 2020 mu totiž bylo doručeno sdělení pojišťovny, že pojišťovna bere podanou žalobu zpět v celém rozsahu a žádá, aby bylo řízení ve smyslu ust. § 96 odst. 2 o. s. ř. zastaveno.
12. Účastníci byli dne 18. 9. 2020 ve smyslu ust. § 222a odst. 2 o. s. ř. (§ 245) vyzváni, aby se v poskytnuté lhůtě vyjádřili, zda se zpětvzetím žaloby souhlasí, s tím, že zůstane-li výzva bez odezvy, bude soud předpokládat, že účastník se zpětvzetím žaloby souhlasí (§ 101 odst. 4 o. s. ř.). Účastník Česká republika – Ministerstvo financí na řádně doručenou výzvu ve lhůtě nereagoval, tedy vyjádřil ve smyslu ust. § 101 odst. 4 o. s. ř. se zpětvzetím žaloby souhlas. Dne 18. 9. 2020 právní zástupce Květy V. sdělil, že Květa V. souhlasí s tím, že pojišťovna vzala žalobu zpět, a zároveň vyčíslil náklady řízení vzniklé zastoupením před soudy obou stupňů. Jedná se o odměnu advokáta za 6 úkonů (převzetí zastoupení, vyjádření k žalobě, účast při jednání před soudem I. stupně dne 20. 11. 2019, odvolání, doplnění odvolání z 27. 2. 2020 a vyjádření ze dne 18. 9. 2020) ve výši 5 020 Kč za 1 úkon + 6 x paušál po 300 Kč, dohromady 31 920 Kč + DPH 21% ve výši 6 703,20 Kč. Dále účtoval soudní poplatek za odvolání ve výši 4 375 Kč. Celkem požadoval náhradu nákladů řízení ve výši 42 998,20 Kč.

13. Podle § 222a odst. 1 o. s. ř. vezme-li žalobce (navrhovatel) za odvolacího řízení zpět návrh na zahájení řízení, odvolací soud zcela, popřípadě v rozsahu zpětvzetí návrhu, zruší rozhodnutí soudu prvního stupně a řízení zastaví; to neplatí, bylo-li odvolání podáno opožděně nebo někým, kdo k odvolání nebyl oprávněn, anebo proti rozhodnutí, proti němuž není přípustné. Podle odstavce 2 jestliže ostatní účastníci se zpětvzetím návrhu z vážných důvodů nesouhlasí, odvolací soud rozhodne, že zpětvzetí návrhu není účinné; v takovém případě po právní moci usnesení pokračuje v odvolacím řízení.
14. V tomto případě bylo řízení dle části páté o. s. ř. vyvoláno žalobou podanou Českou pojišťovnou a. s. (nyní Generali Česká pojišťovna a. s.) proti Květě V. a proti České republice – Ministerstvu financí, v níž bylo požadováno, aby soud rozsudkem nahradil rozhodnutí Finančního arbitra, se kterým pojišťovna nesouhlasila. Květa V. jako další účastnice řízení před Finančním arbitrem žalobu proti rozhodnutí Finančního arbitra nepodala. Soud ve věci rozhodl rozsudkem ze dne 20. 11. 2019, č. j. 42 C 109/2019-65, proti kterému podaly odvolání pojišťovna i Květa V. Dříve, než odvolací soud o odvolání Generali České pojišťovny a. s. a o odvolání Květy V. rozhodl, vzala pojišťovna žalobu zcela zpět bez uvedení důvodu. Protože ke zpětvzetí žaloby došlo za odvolacího řízení, je namístě, aby o zpětvzetí žaloby rozhodl odvolací soud ve smyslu ust. § 222a o. s. ř. (§ 245). Účastníci Květa V. a Česká republika – Ministerstvo financí projevíli souhlas s tím, že pojišťovna vzala žalobu zpět.
15. Se zřetelem ke zjištění, že žalobkyně Generali Česká pojišťovna vzala za odvolacího řízení žalobu zpět v plném rozsahu a že další účastníci se zpětvzetím žaloby souhlasili, odvolací soud rozsudek soudu I. stupně zrušil a řízení zastavil.
16. Protože pojišťovna zavínila, že řízení muselo být zastaveno (vzala žalobu zpět), je povinna nahradit ostatním účastníkům náklady řízení (§ 146 odst. 2, věta první, § 245 o. s. ř.).
17. Květa V. požadovala náhradu nákladů řízení za zastupování advokátem a za soudní poplatek z odvolání.
18. Při stanovení odměny advokáta, který zastupoval účastnici Květu V., je třeba s ohledem na charakter věci (jde o věc projednávanou podle části páté o. s. ř.) postupovat podle § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb. (advokátní tarif) v platném znění. Podle cit. ustanovení advokátního tarifu se částka 50 000 Kč považuje za tarifní hodnotu ve věcech žalob, kasačních stížností a dalších právních věcí projednávaných podle soudního řádu správního a ve věcech projednávaných podle části páté občanského soudního řádu. Podle § 7 bodu 5. sazba mimosmluvní odměny za jeden úkon právní služby z tarifní hodnoty přes 10 000 Kč do 200 000 Kč činí 1 500 Kč a 40 Kč za každých započatých 1 000 Kč, o které hodnota převyšuje 10 000 Kč. Za jeden úkon právní služby dle platného advokátního tarifu tedy správně advokátu Květy V. přísluší odměna ve výši 3 100 Kč.
19. Květě V. vznikly účelně vynaložené náklady v podobě odměny advokáta za 6 úkonů (převzetí zastoupení, vyjádření k žalobě, účast na jednání dne 20. 11. 2019, odvolání, doplnění odvolání, vyjádření) po 3 100 Kč podle § 9 odst. 4, písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb. (18 600 Kč), dále paušální náhrada hotových výdajů advokáta ve výši 300 Kč za 6 úkonů (1 800 Kč) + 21% DPH ve výši 4 284 Kč, celkem 24 684 Kč. Dále Květa V. uhradila soudní poplatek z odvolání, jehož výše činí 2 000 Kč (srovnej položka 22 bod 11. a položka 4 bod 1. písm. c) Sazebníku soudních poplatků). Celkem Květě V. vznikly v tomto řízení účelně vynaložené náklady ve výši 26 684 Kč.

20. České republice – Ministerstvu financí je třeba přiznat za každý úkon v této věci paušální náhradu ve výši 300,- Kč podle vyhlášky č. 254/2015 Sb. (§ 151 odst. 3 o. s. ř.), tedy za 2 úkony (vyjádření k žalobě a účast při jednání) 600 Kč.

Poučení:

Proti tomuto usnesení lze za podmínek § 237 o. s. ř. podat dovolání k Nejvyššímu soudu ČR do 2 měsíců od doručení písemného vyhotovení usnesení prostřednictvím Obvodního soudu pro Prahu 1. Přípustnost dovolání je oprávněně zkoumat jen dovolací soud (§ 239 o. s. ř.).

Praha 22. října 2020

JUDr. Tomáš Vejnar v. r.
předseda senátu